

Marcin Krzemiński¹

Zakład Badań Rynkowych

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

Państwowy Instytut Badawczy

Warszawa

Polski handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi z wybranymi krajami UE-15 w latach 2005-2011

Polish agri-food trade with selected EU-15 countries in 2005-2011

Synopsis. W artykule przedstawiono podstawowe dane dotyczące obrotów rolno-spożywczych z sześcioma wybranymi krajami UE-15 po przystąpieniu Polski do UE. Kraje te posiadają zbliżoną liczbę ludności i charakteryzują się wysoko rozwiniętym rolnictwem. Wielkość obrotów handlu rolno-spożywczego z każdym z tych krajów jest inna; handel z nimi różni się również strukturą towarową obrotów i saldem. Inne było również tempo zmian obrotów z tymi krajami w analizowanym okresie. Przeprowadzone badania pokazują, że z każdym z analizowanych krajów odnotowano wzrost obrotów w eksporcie i imporcie, jednak łączna skala wzrostu była niższa niż w przypadku handlu z krajami, które przystąpiły do UE w 2004 r.

Słowa kluczowe: handel zagraniczny, eksport, import, saldo, struktura, UE-15.

Abstract. General information about Polish agri-food trade with six selected EU-15 countries after Polish accession is presented. Number of population in the chosen countries is similar and they have a high developed agriculture. The trade with these countries has a different turnover volume, value, structure and balance. Results of survey show that in the trade with all selected countries we observe an increase of exports and imports, but the scale of increase was lower than in the trade with countries that joined the EU in 2004.

Key words: trade, exports, imports, balance, structure, EU-15.

Wprowadzenie

Handel zagraniczny odgrywa istotną rolę w gospodarce każdego kraju. Różne koszty produkcji tych samych towarów w poszczególnych krajach, a także odmienne relacje podaży i popytu, są podstawowym powodem prowadzenia wymiany handlowej. Badania nad teorią handlu zagranicznego pokazują, że wymiana handlowa sprzyja rozwojowi każdej gospodarki biorącej udział w procesie handlu, przy spełnieniu warunku, że oparty jest on na zasadach wolnego rynku.

Po przystąpieniu Polski do UE, co wiązało się ze zniesieniem barier handlowych, polski rynek zyskał dostęp do rynków prawie 30 krajów, co istotnie wpłynęło na wzrost

¹ Mgr, e-mail: krzeminski@ierigz.waw.pl

obrotów. Również w sektorze rolno-spożywczym przystąpienie Polski do UE wpłynęło na znaczące zwiększenie obrotów, a UE umacnia się jako nasz największy partner handlowy. Wszystkie badania nad teorią handlu zagranicznego pokazują, że otwarcie granic i zniesienie utrudnień w handlu między krajami powoduje zwiększenie wymiany handlowej i skala tego wzrostu przekracza wzrost popytu *****. Z innej jednak strony wzrost obrotów handlowych powoduje pojawienie się na rynku nowych źródeł podaży i popytu, czyli zwiększenie zainteresowania towarami ***** , które dotychczas nie były obecne na rynku, bądź były trudniej dostępne.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono wielkość polskich obrotów handlu rolno-spożywczego z Danią, Austrią, Belgią, Szwecją, Finlandią i Irlandią w latach 2005-11. Każdy z tych krajów ma porównywalną liczbę ludności (mniejszą niż Polska) i każdy z nich charakteryzuje się wyższym ***** poziomem rozwoju gospodarczego, mierzonym PKB per capita, w tym i rolnictwa. Analizowane kraje przystępowały do UE w różnych latach. Jedynie Belgia jest jednym z założycieli UE, Dania i Irlandia przystąpiły do niej w 1972 r., a trzy pozostałe kraje w 1995 r. Ze względu na zróżnicowane położenie krajów i odmienne warunki klimatyczne między poszczególnymi krajami występują różnice strukturalne rolnictwa i gospodarki żywnościowej, stąd też struktura towarowa handlu zagranicznego z poszczególnymi krajami jest zróżnicowana. Wielkość handlu zależy również od odległości Polski od każdego z analizowanych krajów.

W pracy przedstawiono wpływ otwarcia granic po przystąpieniu Polski do UE i likwidacji barier celnych w handlu z krajami UE na zwiększenie wartości obrotów. Porównano wartości obrotów w latach 2005, 2007, 2009 i 2011. W analizie wykorzystano dane statystyczne z Centrum Analitycznego Administracji Celnej (CAAC). Ze względów porównawczych pominięto ilości (wolumeny), a analizowano jedynie wartości obrotów. Jest to w tym przypadku najlepsza ***** metoda analizy, nie pokazuje ona jednak wyraźnie, czy zmiany wartości były wynikiem zmiany wielkości obrotów czy wahań cenowych. Nie pokazuje ona również różnic cenowych między poszczególnymi krajami, czyli czy towar sprowadzany z jednego kraju był tańszy od sprowadzanego z innego kraju.

Większość dostępnych opracowań analizuje handel rolno-spożywczy z punktu widzenia ***** poszczególnych towarów. Dostępne są opracowania na temat struktury geograficznej pochodzenia poszczególnych towarów i grup towarowych, jednak brakuje szerokich opracowań obejmujących handel z punktu widzenia poszczególnych krajów. Analizy handlu zagranicznego prowadzi m.in. Ministerstwo Gospodarki, Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB. Analizy wartości obrotów handlowych prezentowane są w euro, jako walucie najczęściej używanej w rozliczeniach handlowych, i w takiej walucie są przedstawione również wyniki w niniejszym opracowaniu. Zgodnie z przyjętymi w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB regułami za towary rolno-spożywcze uważa się towary oznaczone w Taryfie Celnej kodami od 01 do 24 i takie towary są przedmiotem niniejszej analizy.

Ogólne wyniki handlu zagranicznego z wybranymi krajami

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że w analizowanym okresie w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi z sześcioma wymienionymi krajami nastąpiło zwiększenie obrotów. W 2011 r., w porównaniu z 2005 r., łączna wartość

eksportu do tych krajów wzrosła o 105%, a importu zwiększyła się o 136%. Dla porównania, obroty rolno-spożywcze ze wszystkimi krajami UE-15 wzrosły odpowiednio o 110 i 146%. Całkowity eksport rolno-spożywczy był w 2011 r. o 111% wyższy niż w 2005 r., a import o 127%. Oznacza to, że eksport do analizowanych krajów rósł wolniej niż eksport ogółem i eksport do UE-15. Import z analizowanych krajów rósł szybciej niż import ogółem, ale wolniej niż import z UE-15.

W handlu z każdym z omawianych krajów odnotowano wzrost, zarówno w eksporcie, jak i w imporcie, jednak tempo tych wzrostów było w każdym przypadku inne. W wyniku tego zmieniło się również saldo obrotów. Łączne saldo jest dodatnie, a jedynie w przypadku Danii pogłębia się deficyt obrotów. Wyraźne pogorszenie salda wystąpiło w handlu z Belgią, a w obrotach z pozostałymi czterema krajami nastąpiła poprawa. Zmiany te wynikały ze zróżnicowanej struktury obrotów z poszczególnymi krajami, odmiennej w poszczególnych latach, jak również ze zmieniającego się poziomu cen światowych, zwłaszcza surowców roślinnych, co potwierdzają również inne opracowania na temat handlu zagranicznego, m.in. raporty opracowywane co pół roku w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB, jak również analiza „Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi w latach 1995-2009” [Handel... 2011]. Duży był wpływ rosnącego popytu na importowane produkty zwierzęce (żywiec i mięso wieprzowe z Danii). Nie bez znaczenia były również istotne wahania kursu polskiej waluty względem euro, znacznie większe niż w przypadku korony szwedzkiej i korony duńskiej. Wahania kursów walut dały szczególnie znać o sobie w latach 2008-09, kiedy to polska waluta wyraźnie straciła na wartości względem euro i co było głównym powodem spadku obrotów handlowych wyrażonych w euro w 2009 r. względem roku 2008. Dane GUS pokazują, że w tym czasie wartości obrotów wyrażone w złotych w wielu przypadkach zwiększyły się.

W całym analizowanym okresie najbardziej zwiększył się eksport do Irlandii (4,5-krotnie), przy czym największe tempo wzrostu występowało w pierwszych latach. Duży był również wzrost eksportu do Finlandii (prawie 3-krotny), a w przypadku Belgii i Szwecji wzrost ten był 2,5-krotny. Wartość eksportu do Austrii zwiększyła się dwukrotnie, a zdecydowanie najmniejszy był wzrost eksportu do Danii, wynoszący tylko 29%. Łączny wzrost wartości eksportu do sześciu analizowanych krajów wyniósł 104%.

Najbardziej w analizowanym okresie zwiększyła się wartość importu z Belgii (ponad 3,5-krotnie). Duży był również wzrost importu z Irlandii (2,5-krotny) i Austrii (2,2-krotny). Import z pozostałych trzech krajów był w 2011 r. około dwukrotnie większy niż w 2005 r. Łączna wartość importu produktów rolno-spożywczych z analizowanych krajów wzrosła w ciągu lat 2005-2011 o 136%, czyli bardziej niż eksportu.

Wyniki badań pozwalają stwierdzić, że z Danią osiągamy najwyższe spośród analizowanych krajów obroty w imporcie, a przez większość omawianego okresu także w eksporcie. Wśród tych krajów Dania jest też jedynym, z którym zawsze osiągamy deficyt obrotów rolno-spożywczych. Wśród wszystkich ***** krajów Dania w 2005 r. zajmowała ósme miejsce **** w eksporcie i szóste **** w imporcie. W 2011 r. kraj ten znalazł się odpowiednio na trzynastym i piątym miejscu. Spadek Danii na liście eksporterów ***** był jedynym, jaki miał miejsce wśród analizowanych krajów. W imporcie wszystkie 6 krajów umocniło swoją pozycję (najbardziej Irlandia, o 6 miejsc). W przypadku eksportu Austria zachowała dotychczasowe miejsce na liście, a pozostałe 4 kraje awansowały (w tym ponownie najbardziej Irlandia, o 14 miejsc).

Eksport

Z przeprowadzonych badań wynika, że w analizowanym okresie zmieniła się wartość i struktura eksportu do każdego z sześciu analizowanych krajów. W roku 2005 łączna wartość eksportu rolno-spożywczego na rynki tych krajów wyniosła 678 mln euro, co stanowiło 16,3% polskiego eksportu do UE-15. Największym odbiorcą polskich towarów rolno-spożywczych była wówczas Dania (248 mln euro). W ciągu kolejnych dwóch lat wartość eksportu do każdego z tych krajów zwiększyła się, ale skala wzrostu była w każdym przypadku inna. Najbardziej zwiększył się eksport do Irlandii (prawie 4-krotnie), do Austrii (o 70%) i do Belgii (o 45%). Najmniejszy był wzrost eksportu do Danii (o 4%), mimo tego kraj ten pozostał w tej grupie krajów największym odbiorcą polskich towarów rolno-spożywczych.

Wartość eksportu do tej grupy krajów zwiększyła się również w 2009 r. W przypadku Austrii i Danii miał jednak miejsce spadek wartości eksportu odpowiednio o 16 i 1%, mimo tego wartości te przewyższyły wyniki z 2005 r. Spośród pozostałych krajów w 2009 r. najbardziej w porównaniu z rokiem 2007 wzrósł eksport do Finlandii (o 76%) i Belgii (o 25%). Wartość eksportu do Szwecji wzrosła o 21%, a do Irlandii o 7%. Najważniejszym odbiorcą polskich towarów rolno-spożywczych pozostawała jeszcze Dania, ale eksport do Belgii był jedynie o 4% mniejszy. W porównaniu z 2009 r., dwa lata później miało miejsce dalsze zwiększenie obrotów, jednak częściowo wynikało z rosnących cen surowców na świecie, co potwierdzają opracowania Ministerstwa Gospodarki i IERiGŻ-PIB. W ciągu tych dwóch lat najbardziej wzrosły obroty handlu ze Szwecją (o 53%) oraz Austrią i Belgią (o 42%). Najmniejszy był wzrost eksportu do Irlandii (o 14%). Największym odbiorcą polskich towarów rolno-spożywczych została w omawianej grupie krajów Belgia, a Dania spadła na drugie miejsce.

Tabela 1. Polski eksport rolno-spożywczy do wybranych krajów UE-15, mln euro

Table 1. Polish agri-food exports to selected EU-15 countries, EUR million

Kraj	Rok				Rok 2011 2005=100%
	2005	2007	2009	2011	
Austria	130,7	221,6	186,0	263,9	202,0
Belgia	134,8	194,9	244,0	345,2	256,2
Dania	247,8	256,9	254,7	318,6	128,6
Finlandia	37,8	47,3	83,3	107,9	285,5
Irlandia	19,9	74,1	78,9	90,1	452,5
Szwecja	106,9	140,9	170,1	260,3	243,5

Źródło: obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych CAAC.

W całym analizowanym okresie największy procentowy wzrost wartości eksportu wystąpił w przypadku Irlandii, a więc kraju, w handlu z którym na początku mieliśmy najmniejsze obroty. Najmniejszy wzrost obserwowano natomiast w handlu z Danią, a więc z krajem, w handlu z którym obroty zawsze były wysokie. Można z tego wyciągnąć wniosek, że integracja Polski z UE pozwoliła na otwarcie się naszego rynku na rynki krajów, z którymi wcześniej obroty były stosunkowo nieduże, a w przypadku większych

partnerów skala wzrostu była mniejsza, co i tak pozwoliło im zachować ważną pozycję w polskim handlu zagranicznym.

Porównując analizowane kraje warto zauważyć, że w 2005 r. relacja obrotów w handlu z największym i najmniejszym z odbiorców polskiego eksportu rolnego wynosiła 12,5, a co dwa lata obniżała się, najpierw do 5,4, potem do 3,2, by w 2011 r. wzrosnąć do 3,8 (Tab. 1). Świadczy to o tym, że analizowane kraje stają się podobnymi pod względem wielkości partnerami w polskim w eksporcie rolno-spożywczym. Mniejsza wartość eksportu do Finlandii i Irlandii (w porównaniu z pozostałymi czterema krajami) wynika z bardziej niekorzystnego położenia tych krajów względem Polski.

Import

Przeprowadzone badania wskazują na wyraźną tendencję wzrostową w imporcie, podobnie jak miało to miejsce w przypadku eksportu. W 2005 r. łączna wartość importu z sześciu analizowanych krajów wyniosła 538 mln EUR. Najważniejszym dostawcą towarów rolno-spożywczych do Polski była Dania, skąd pochodziła ponad połowa wartości importu rolno-spożywczego (273 mln EUR). W 2007 r. największy wzrost w porównaniu z 2005 r. wystąpił w imporcie z Finlandii (ponad dwukrotny), a także z Irlandii (o 64%) i Szwecji (o 54%). Najmniejszy był wzrost obrotów z Danią (o 37%). Kraj ten utrzymał się jednak na pozycji najważniejszego w tej grupie dostawców towarów rolno-spożywczych do Polski. Łączna wartość importu rolno-spożywczego z analizowanych krajów w 2009 zwiększyła się o dalsze 28% w porównaniu z rokiem 2007. W tym czasie najbardziej wzrósł import z Belgii (o 62%) i Austrii (o 41%). W mniejszym stopniu zwiększyła się wartość przywozu z Danii, Finlandii i Irlandii, a w przypadku Szwecji wystąpił 20% spadek. Z dalszym wzrostem wartości importu mamy do czynienia w 2011 r. Łączny import osiągnął wartość o 25% wyższą niż w 2009 r. Najbardziej wzrósł import ze Szwecji (o 62%), Belgii (o 46%) i Irlandii (o 36%). Jedynie w obrotach z Finlandią miał miejsce 12% spadek wartości importu.

Zmiany wartości importu miały inny przebieg niż eksportu. O ile struktura towarowa eksportu do większości krajów jest w miarę podobna, o tyle różni się znacząco w przypadku importu i zależy od zasobów posiadanych przez kraj eksportujący. Wartość importu wzrosła w analizowanym okresie najbardziej w handlu z Belgią, a więc z krajem, który był drugim najważniejszym partnerem w imporcie spośród sześciu omawianych krajów. Tempo wzrostu importu z Finlandii i Irlandii, a więc krajów mniej znaczących, było niższe. Skala wzrostu importu z Danii (z której import w 2005 r. przewyższał import z pięciu pozostałych krajów) była zbliżona. Kraje będące na początku analizowanego okresu dużymi partnerami, pozostały nimi również w roku 2011, a mniejsi partnerzy pozostali nadal mniejsi. Mimo tego, integracja Polski z UE spowodowała wzrost zainteresowania importem towarów rolno-spożywczych z analizowanych krajów.

W 2005 r. relacja obrotów handlu z największym a najmniejszym partnerem wynosiła w imporcie 13,9, w 2007 r. i 2009 r. odpowiednio 8,9 i 10,1, a 13,4 w roku 2011, co oznacza, że nie było tu obserwowanej w przypadku eksportu tendencji spadkowej tej relacji, tylko niewielkie wahania, w wyniku których jej wartość końcowa jest zbliżona do początkowej. Mniejsza wartość importu z Finlandii i Irlandii wynika nie tylko z oddalenia tych krajów od Polski, ale z mniejszego zapotrzebowania Polski na towary rolne i spożywcze z tych krajów. Kraje te, mimo że są bardziej od Polski rozwinięte i posiadają

rolnictwo na wyższym poziomie, nie posiadają tak dużych nadwyżek towarów, na które w Polsce byłoby zapotrzebowanie. Znaczącą część importu z tych krajów stanowią alkohole.

Tabela 2. Polski import rolno-spożywczy z wybranych krajów UE-15, mln euro

Table 2. Polish agri-food imports from selected EU-15 countries, EUR million

Kraj	Rok				Rok 2011
	2005	2007	2009	2011	2005=100%
Austria	62,7	90,9	128,8	141,0	224,8
Belgia	98,1	150,4	243,5	355,1	362,0
Dania	273,0	373,2	470,2	545,8	199,9
Finlandia	19,7	41,7	46,2	40,8	206,7
Irlandia	33,0	54,0	62,2	84,4	255,9
Szwecja	51,9	79,9	63,7	103,1	198,9

Źródło: obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych CAAC.

Saldo obrotów

Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że w latach 2005-2011 łączne saldo obrotów w handlu produktami rolno-spożywczymi z analizowanymi krajami było zawsze dodatnie, ale jego wielkość znacząco różniła się w poszczególnych latach.

Ważną miarą oceny handlu zagranicznego jest wskaźnik pokrycia importu eksportem. Wskaźnik ten informuje o pozycji kraju jako eksportera i importera. W analizowanym okresie wahał się on od 126 w 2005 r. do zaledwie 100,3 w 2009 r., by w roku 2011 wzrosnąć do 109. W przypadku dodatniego salda obrotów kształtuje się on powyżej 100. W 2005 r. najwyższy wskaźnik pokrycia importu eksportem osiągnęliśmy z Austrią (208) i Szwecją (206), a najniższy z Irlandią. W 2011 r. wartości tego wskaźnika poprawiły się w przypadku Irlandii, Finlandii i Szwecji (z dwoma ostatnimi krajami przekroczył 250). W obrotach z Austrią, Belgią i Danią wskaźniki pogorszyły się. Wskaźnik w handlu z Danią wyniósł zaledwie 58.

W roku 2005 nadwyżka w handlu z grupą analizowanych krajów wyniosła 139 mln euro, przy czym największa była w handlu z Austrią i Szwecją, a w przypadku Danii i Irlandii występował deficyt. W 2007 r. dodatnie saldo zwiększyło się do 146 mln euro, ale obniżył się wskaźnik pokrycia importu eksportem (118). Zwiększyła się nadwyżka w handlu z Austrią, Szwecją i Belgią, a spadła w handlu z Irlandią. Pogłębiło się ujemne saldo obrotów z Danią, a w przypadku Irlandii wystąpiła nadwyżka. W 2009 r. dodatni wynik w omawianym sektorze handlu zagranicznego wynosił zaledwie około 2,5 mln euro. Spadek nadwyżki wynikał z dalszego pogłębienia się deficytu w handlu z Danią, a także z wyraźnego zmniejszenia nadwyżki w handlu z Austrią i Belgią. Zmniejszyła się również przewaga w handlu z Irlandią. Wzrost nadwyżki miał miejsce jedynie w handlu z Finlandią i Szwecją. W handlu z tym ostatnim krajem osiągnęła ona najwyższą wartość. Dwa lata później nadwyżka w handlu zagranicznym z tymi krajami zwiększyła się do 116 mln euro. Ponownie pogłębił się w handlu deficyt z Danią; przewaga importu nad eksportem pojawiła się w handlu z Belgią. Wyraźnie wzrosła natomiast nadwyżka w handlu ze Szwecją i

Austrią, a także z Finlandią. Mniejsza niż dwa lata wcześniej była nadwyżka w handlu z Irlandią.

Tabela 3. Saldo polskich obrotów w handlu produktami rolno-spożywczymi z wybranymi krajów UE-15, mln euro
Table 3. Polish agri-food trade balance in trade with selected EU-15 countries, EUR million

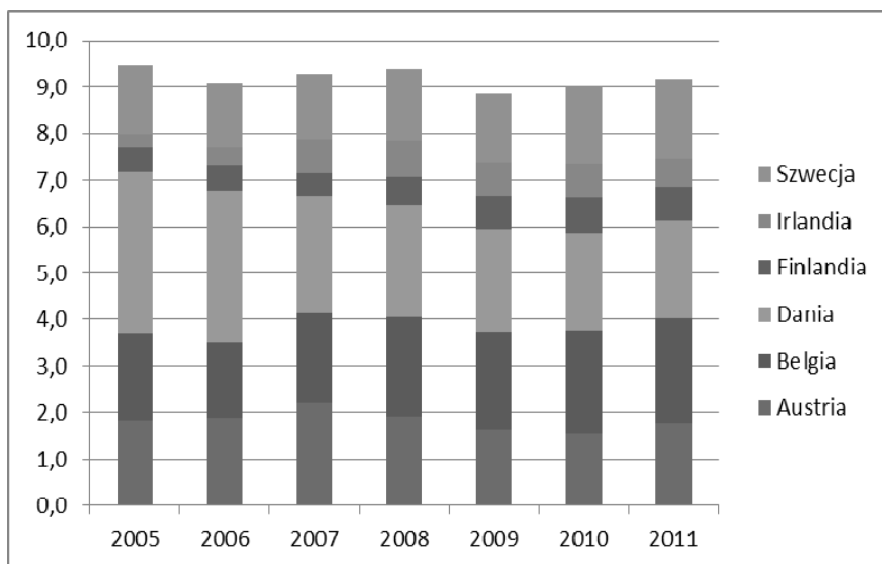
Kraj	Rok			
	2005	2007	2009	2011
Austria	68,0	130,7	57,2	122,9
Belgia	36,7	44,5	0,5	-9,9
Dania	-25,3	-116,3	-215,4	-227,2
Finlandia	18,1	5,6	37,1	67,2
Irlandia	-13,1	20,1	16,7	5,7
Szwecja	55,0	60,9	106,3	157,2

Źródło: obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych CAAC.

Tabela 4. Polski eksport rolno-spożywczy do wybranych krajów UE-15 na tle świata i UE (rok poprzedni = 100)
Table 4. Polish agri-food export to selected EU-15 countries, world and UE (previous year =100)

Kraj lub grupa krajów	Rok						Rok 2011 2005=100%
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Austria	123,7	137,1	100,7	83,4	111,9	126,8	202,0
Belgia	103,4	139,9	129,3	96,8	122,4	115,5	256,2
Dania	112,9	91,9	108,3	91,5	111,7	112,0	128,6
Finlandia	124,8	100,2	151,9	116,0	125,0	103,7	285,5
Irlandia	169,9	218,9	125,3	85,0	122,2	93,4	452,5
Szwecja	108,3	121,7	127,0	95,0	133,1	115,0	243,5
UE-15	120,0	121,0	113,6	99,6	117,3	108,9	209,8
UE-27	124,1	120,7	116,5	97,9	115,3	110,0	216,8
Świat	119,9	117,6	115,9	98,4	117,4	111,8	211,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych CAAC.

**** RYSUNEK CZARN0-BIAŁY, OPIS OSI, ŹRÓDŁO ****

Rys. 1. Udział analizowanych krajów w polskim eksporcie rolno-spożywczym w latach 2005-2011, według wartości w euro, %

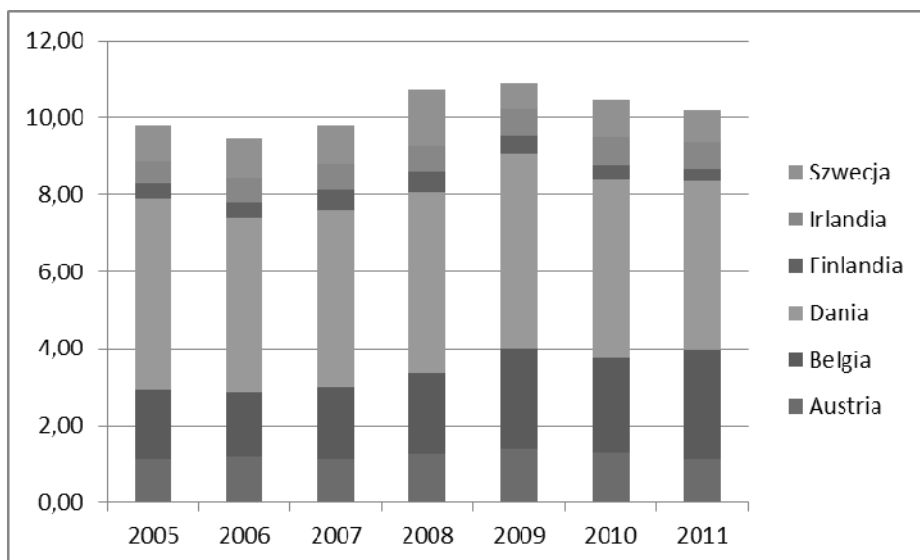
Fig.1. Participation of the analyzed countries in the Polish agri-food exports valued in EUR in 2005-2011, %

Tabela 5. Dynamika polskiego importu rolno-spożywczego z wybranych krajów UE-15 na tle świata i UE, rok poprzedni = 100

Table 5. Dynamics of the Polish agri-food imports from selected EU-15 countries, world and the EU, previous year =100

Kraj lub grupa krajów	Rok						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011
Austria	123,5	117,4	142,4	99,6	109,0	100,4	224,8
Belgia	111,8	137,2	144,4	112,1	109,8	132,8	362,0
Dania	107,4	127,3	129,1	97,6	107,8	107,7	199,9
Finlandia	133,0	158,8	132,3	83,8	91,1	96,9	206,7
Irlandia	125,0	131,0	121,8	94,6	131,8	103,0	255,9
Szwecja	124,7	123,7	192,4	41,4	158,9	101,8	198,9
UE-15	115,6	130,8	134,3	91,2	115,0	115,4	246,0
UE-27	116,9	131,6	132,2	90,2	115,3	116,0	245,4
Świat	118,2	124,4	127,3	90,5	117,4	114,3	227,5

Źródło: obliczenia własne na podstawie niepublikowanych danych CAAC.

**** RYSUNEK CZARNO-BIAŁY, OPIS OSI, ŹRÓDŁO *****

Rys. 2. Udział analizowanych krajów w polskim imporcie rolno-spożywczym w latach 2005-2011, według wartości w euro, %

Fig.2. Participation of the analyzed countries in the Polish agri-food imports valued in EUR in 2005-2011, %

Podsumowanie i wnioski

W wyniku przystąpienia Polski do UE wzrosły obroty handlowe z krajami UE-15. Zarówno eksport, jak i import z każdego z analizowanych krajów zwiększył się co najmniej dwukrotnie. Z większością krajów utrzymujemy dodatni bilans handlowy. Stałym wyjątkiem jest jednak Dania, z którą ujemne saldo systematycznie pogłębia się, przede wszystkim z powodu rosnącego importu mięsa i żywca wieprzowego. Systematycznie rosną również obroty z innymi analizowanymi krajami, jednak z uwagi na ich większe oddalenie ***** od Polski, *** struktura obrotów z tymi krajami jest mniej zróżnicowana. W imporcie z Finlandii i z Irlandii dominują towary, w których tamtejszy sektor rolno-spożywczy się specjalizuje ***** i które są głównymi towarami sprzedawanymi przez te kraje.

Analizowane kraje na tle innych krajów umocniły swoją pozycję w polskim handlu rolno-spożywczym, do czego bez wątpienia przyczyniło się członkostwo Polski w UE. Pomimo wzrostu wartości eksportu, łączny udział analizowanych krajów w wartości polskiego eksportu rolno-spożywczego w ciągu lat 2005-2011 zmniejszył się z 9,48 do 9,18, co wynikało ze spadku udziałów Austrii, a zwłaszcza Danii. W przypadku importu analogiczny udział zwiększył się z 9,8 do 10,2%, głównie z powodu wzrostu znaczenia Belgii, a pomimo spadku udziału Danii.

Literatura

- Bożyk P., Misala J., Puławski M. [1999]: Międzynarodowe stosunki ekonomiczne. PWE, Warszawa.
- Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi. Stan i perspektywy. [2006-12]. IERiGŻ-PIB nr 27-35.
- Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi w latach 1995-2009. [2011]. J. Seremak-Bulge (red.). IERiGŻ-PIB, Warszawa.
- Obroty towarowe handlu zagranicznego. [2006-2011]. GUS. [Tryb dostępu:] www.stat.gov.pl. [Data odczytu: lipiec 2012].
- Polski handel zagraniczny w latach 2001-2005. [2005]. Ministerstwo Gospodarki. [Tryb dostępu:] www.mg.gov.pl. [Data odczytu: lipiec 2012].
- Raport o stanie handlu zagranicznego. [2005-2011]. Ministerstwo Gospodarki. [Tryb dostępu:] www.mg.gov.pl. [Data odczytu: lipiec 2012].
- Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego. [2007-2011]. GUS. [Tryb dostępu:] www.stat.gov.pl. [Data odczytu: lipiec 2012].
- Rozwój wymiany towarowej Polski z zagranicą w latach 2005-09. [2010]. Ministerstwo Gospodarki. [Tryb dostępu:] www.mg.gov.pl. [Data odczytu: lipiec 2012].